

POVEIKIO VISUOMENĖS SVEIKATAI VERTINIMO ATASKAITA

SANTRAUKA

ORGANIZATORIUS

ŽŪB „AUDRUPIO PAUKŠTYNAS“

OBJEKTAS

VIŠTŲ DEDEKLIŲ AUGINIMAS KIAUŠINIŲ GAVYBAI,
ADRESU KOVELIŲ K. 12, ROKIŠKIO R.

DOKUMENTO RENGĖJAS

UAB „Aplinkos vadyba“

 +370 5 204 5139

 +370 613 22747

 info@aplinkosvadyba.lt

 www.aplinkosvadyba.lt

Adresas korespondencijai

 Manufaktūrų g. 20-212,
11342 Vilnius

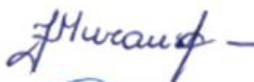
Registracijos adresas

 Vilkpėdės g. 22,
03151 Vilnius

j.k. 300513582
PVM m. k. LT100003527619

Rengėjai:

Jurgita Murauskienė, aplinkos apsaugos skyriaus vadovė

Sigita Puzaitė-Jurevič, aplinkos apsaugos projektų vadovė

Rimas Šiaulys, visuomenės sveikatos specialistas

VILNIUS, 2024

TURINYS

1. PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS ORGANIZATORIUS.....	4
2. PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS POVEIKIO VISUOMENĖS SVEIKATAI VERTINIMO ATASKAITOS RENGĖJAS	4
3. PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS ANALIZĖ.....	4
3.1. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas, ekonominės veiklos rūšies kodas	4
3.2. Planuojamos ūkinės veiklos pajėgumas, gaminama produkcija (teikiamos paslaugos), gaminamų produktų (teikiamų paslaugų) paskirtis, naudojamos medžiagos, žaliavos, gamtiniai, energiniai ištekliai.....	4
3.3. Ūkinėje veikloje naudojamų technologijų aprašymas, esamų ir planuojamų statinių ir įrenginių išdėstymo planas.....	6
3.4. Ūkinės veiklos vykdymo terminai ir eiliškumas, ūkinės veiklos vykdymo trukmė	8
3.5. Informacija, kokiuose ūkinės veiklos etapuose – teritorijų planavimo, statinių statybos, sanitarinės apsaugos zonos ribų nustatymo ar tikslinimo, ūkinės veiklos nutraukimo ar kt. – atliekamas poveikio visuomenės sveikatai vertinimas.....	8
3.6. Siūlomos planuojamos ūkinės veiklos alternatyvos; šis reikalavimas neprivalomas, kai atliekamas vykdomos ūkinės veiklos, kuriai reikia nustatyti arba patikslinti sanitarinės apsaugos zonų ribas, poveikio visuomenės sveikatai vertinimas	8
4. PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS VIETOS ANALIZĖ	9
4.1. Planuojamos ūkinės veiklos vieta (adresas) pagal administracinius teritorinius vienetus, jų dalis ir gyvenamąsias vietas; teritorijos, kurioje planuojama ūkinė veikla, ne senesnis kaip 3 metų žemėlapis su gretimybėmis, esamos ir suplanuotos gretimybės, teritorijos, kurioje planuojama ūkinė veikla, svarba aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos saugos, ekonominiu, visuomeniniu ar kt. požiūriais, objektai, kuriems nustatytos sanitarinės apsaugos zonos, informacija apie sanitarinės apsaugos zonos ribų nustatymą ir įregistravimą, kita svarbi informacija	9
4.2. Žemės sklypo, kuriame planuojama ūkinė veikla, pagrindinė žemės naudojimo paskirtis, naudojimo būdas (-ai), žemės sklypo plotas, žemės sklypui nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos (pridedama išrašo iš Nekilnojamojo turto registro centrinio dumenų banko kopija)	11
4.3. Vietovės infrastruktūra (vandens, šilumos energijos tiekimas, nuotekų surinkimas, valymas ir išleidimas, atliekų tvarkymas, šalinimas ir panaudojimas, susisiekimo, privažiavimo keliai ir kt.)	12
4.4. Ūkinės veiklos vietos (žemės sklypo) įvertinimas atsižvelgiant į greta ir aplink planuojamą ūkinę veiklą, esančias, planuojamas ar suplanuotas gyvenamųjų pastatų, visuomeninės paskirties, rekreacines ar kitas teritorijas, statinius, pastatus, objektus, nurodytus Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 24 straipsnio 4 dalyje, ar kitus visuomenės sveikatos saugos požiūriu reikšmingus objektus (aprašymas, anksčiau šiame žemės sklype vykdyta ūkinė veikla, atstumai iki kitų šiame papunktyje nurodytų objektų).....	14

5. PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS VEIKSNIŲ, DARANČIŲ ĮTAKĄ VISUOMENĖS SVEIKATAI, TIESIOGINIO AR NETIESIOGINIO POVEIKIO KIEKYBINIS IR KOKYBINIS APIBŪDINIMAS IR ĮVERTINIMAS	15
5.1. Planuojamos ūkinės veiklos cheminės taršos, galinčios daryti poveikį visuomenės sveikatai, vertinimas.....	15
5.2. Galimas planuojamos ūkinės veiklos poveikis visuomenės sveikatai, atsižvelgiant į ūkinės veiklos metu į aplinką skleidžiamus kvapus	15
5.3. Fizikinės (triukšmas, nejonizuojančioji spinduliuotė ir kt.) taršos, galinčios daryti poveikį visuomenės sveikatai, vertinimas.....	16
5.4. Kiti reikšmingi planuojamos ūkinės veiklos visuomenės sveikatai įtaką darantys veiksniai, kurių taršos rodiklių ribinės vertės reglamentuotos norminiuose teisės aktuose, galimas jų poveikis visuomenės sveikatai.....	17
5.5. Ekonominiai, socialiniai, psichologiniai planuojamos ūkinės veiklos visuomenės sveikatai įtaką darantys veiksniai, kurių taršos rodiklių ribinės vertės nėra reglamentuotos norminiuose teisės aktuose.....	17
6. PRIEMONIŲ, KURIOS PADĖS IŠVENGTI AR SUMAŽINTI NEIGIAMĄ PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS POVEIKĮ VISUOMENĖS SVEIKATAI, APRAŠYMAS BEI JŲ PASIRINKIMO ARGUMENTAI	18
7. ESAMOS VISUOMENĖS SVEIKATOS BŪKLĖS ANALIZĖ	18
7.1. Vietovės gyventojų demografiniai rodikliai	18
7.2. Gyventojų sergamumo rodiklių analizė.....	18
7.3. Gyventojų rizikos grupių populiacijoje analizė	18
7.4. Gyventojų demografinių ir sveikatos rodiklių palyginimas su visos populiacijos duomenimis	20
7.5. Planuojamos ūkinės veiklos poveikis visuomenės sveikatos būklei	20
8. SANITARINĖS APSAUGOS ZONOS RIBŲ NUSTATYMO ARBA TIKSLINIMO PAGRINDIMAS ..	20
9. POVEIKIO VISUOMENĖS SVEIKATAI VERTINIMO METODŲ APRAŠYMAS.....	21
9.1. Panaudoti kiekybiniai ir kokybiniai poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodai ir jų pasirinkimo pagrindimas	21
9.2. Galimi vertinimo netikslumai ar kitos vertinimo prielaidos	22
10. POVEIKIO VISUOMENĖS SVEIKATAI VERTINIMO IŠVADOS.....	23
11. SIŪLomos SANITARINĖS APSAUGOS ZONOS RIBOS.....	23
12. REKOMENDACIJOS DĖL POVEIKIO VISUOMENĖS SVEIKATAI VERTINIMO STEBĖSENOS, EMISIJŲ KONTROLĖS IR PAN.....	24
NAUDOTOS LITERATŪROS SĄRAŠAS. SĄVOKŲ IR SANTRUMPŲ SĄVADAS.....	25
SĄVOKŲ IR SANTRUMPŲ SĄVADAS.....	26

1. PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS ORGANIZATORIUS

Pavadinimas: ŽŪB „Audrupio paukštynas“

Įmonės adresas: Kovelų k. 12, Rokiškio r.

Įmonės kodas: 273114380

Telefonas: (0-458) 65248

El. p.: audrupis@gmail.com

2. PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS POVEIKIO VISUOMENĖS SVEIKATAI VERTINIMO ATASKAITOS RENGĖJAS

Pavadinimas: UAB „Aplinkos vadyba“

Registracijos adresas: Vilkpėdės g. 22, LT-03151 Vilnius

Korespondencijai adresas: Manufaktūrų g. 20-212, LT-11342 Vilnius

Įmonės kodas: 300513582

Telefonas: 8 5 204 51 39, 8 613 22747

El. p.: info@aplinkosvadyba.lt

Kontaktinis asmuo: Sigita Puzaitė-Jurevič, mob. +370 676 54595

Ataskaitą parengė: Jurgita Murauskienė, Sigita Puzaitė-Jurevič, Rimas Šiaulys.

Juridinio asmens licencija Nr. VSL-358.

Fizinio asmens visuomenės sveikatos peržiūros specialisto licencija Nr. 0263-MH/SE/PV-09.

3. PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS ANALIZĖ

3.1. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas, ekonominės veiklos rūšies kodas

Ūkinės veiklos pavadinimas – **vištų dedeklių auginimas kiaušinių gavybai.**

Įmonės veikla, Vadovaujantis Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2007-10-31 įsakymu Nr. DĮ-226 „Dėl Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr.119-4877), vykdoma ūkinė veikla priskiriama:

A sekcija	ŽEMĖS ŪKIS, MIŠKININKYSTĖ IR ŽUVININKYSTĖ
01	AUGALININKYSTĖ IR GYVULININKYSTĖ, MEDŽIOKLĖ IR SUSIJUSIŲ
01.4	Gyvulininkystė
01.47	Naminių paukščių auginimas
01.47.10	Naminių paukščių auginimas mėšai ir kiaušinių gavybai

3.2. Planuojamos ūkinės veiklos pajėgumas, gaminama produkcija (teikiamos paslaugos), gaminamų produktų (teikiamų paslaugų) paskirtis, naudojamos medžiagos, žaliavos, gamtiniai, energiniai ištekliai

Ūkinės veiklos paskirtis – vištų dedeklių auginimas kiaušinių gavybai.

Paukštyno projektinis pajėgumas - 70 000 vištų dedeklių, kas atitinka 490 SG. Vienu metu vištos dedeklės laikomos dveiose paukštidėse po 35 000 vnt. paukščių.

Dedeklių vištų laikymo metu, pagrindinė gaunama produkcija – kiaušiniai bei skerdimui perduodami paukščiai. Ne produktyvios vištos dedeklės perduodamos skerdimui. Skerdyklos paukštyno teritorijoje nėra, paukščiai išgabunami specializuotu transportu. Paukštyne per metus padedama apie 24 mln. kiaušinių ir apie 30 000 vnt. vištų perduodama skerdimui.

Naudojamos medžiagos, žaliavos, gamtiniai, energiniai ištekliai

Ūkinės veiklos metu iš gamtos išteklių yra naudojamas tik vanduo. Kiti žemės, dirvožemio, biologinės įvairovės ir kt. gamtos ištekliai nenaudojami.

Vištų dedeklių girdymui, patalpų plovimui ir darbuotojų buitiniams poreikiams tenkinti geriamasis vanduo tiekiamas iš ūkinės veiklos teritorijoje esančio vandens gręžinio Nr. 42350 (našumas 2,8 l/s), kuris nuosavybės teise priklauso ŽŪB „Audrupio paukštynas“. Per metus sunaudojama apie 312 m³ vandens.

Ūkinės veiklos metu įrenginių darbui ir administracinių bei paukštidžių patalpų bei teritorijos apšvietimui naudojama elektros energija. Elektros energijos tiekėjas – UAB „ESO“. Vidutinis metinis elektros energijos suvartojimas – 328200 kWh.

Administracines patalpas šaltuoju metų laiku šildo 80 kW kieto kuro katilas „Antara“, kuriame pagaminama 123 GJ šiluminės energijos.

Informacija apie naudojamą žaliavas ir papildomas medžiagas pateikiama 3.2.1 lentelėje.

3.2.1. lentelė. Duomenys apie žaliavas ir papildomas medžiagas

<i>Eil. Nr.</i>	<i>Žaliavos ar papildomos medžiagos pavadinimas</i>	<i>Matavimo vnt.</i>	<i>Naudojamas kiekis per metus</i>	<i>Didžiausias vienu metu laikomas kiekis, t</i>	<i>Saugojimo būdas</i>
1.	Grūdai	t	1415	500	Sandėlyje aruoduose
2.	Sojos rupiniai	t	463	50	Sandėlyje aruoduose
3.	Saulėgrąžų rupiniai	t	356	40	Sandėlyje aruoduose
4.	Pašarų premiksai	t	37	15	Sandėlyje aruoduose
5.	Kalcio fosfatas	t	32	15	Sandėlyje aruoduose
6.	Kalkakmenis	t	372	40	Sandėlyje aruoduose
7.	Druska	t	6	3	Sandėlyje aruoduose
8.	Kiti pašariniai priedai	t	82	10	Sandėlyje aruoduose
9.	Alyva/tepalai	t	1,3	0,2	Pritaikyta 200 l (arba mažesnė) gamyklinė pakuotė
10.	Dezinfekcinės medžiagos	t	0,02	0,02	Gamyklinėje pritaikytoje pakuotėje, sandėlyje

Radioaktyviosios medžiagos, pavojingosios atliekos ūkinės veiklos metu nenaudojamos.

3.3. Ūkinėje veikloje naudojamų technologijų aprašymas, esamų ir planuojamų statinių ir įrenginių išdėstymo planas

ŽŪB „Audrupio paukštynas“ (toliau-Paukštynas) eksploatuojamas Kovelų k. 12, Jūžintų sen., Rokiškio r., žemės sklype kad. Nr. 7347/0002:168, unik. Nr. 4400-0203-2040. Žemės sklypas (kad. Nr. 7347/0002:168) nuosavybės teise priklauso Lietuvos Respublikai. ŽŪB „Audrupio paukštynas“ sudaręs ilgalaikę nuomos sutartį visam žemės sklypo naudojimui. Žemės sklypo pagrindinė tikslinė naudojimo paskirtis – žemės ūkio, žemės sklypo plotas – 6,5438 ha, iš jo miško žemės plotas – 0,9100 ha (Miško plotas, įregistruotas Miškų valstybės kadastrė – 0,8101 ha), užstatyta teritorija – 5,6338 ha. Žemės sklypui taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos:

- ✓ Elektroninių ryšių tinklų elektroninių ryšių infrastruktūros apsaugos zonos (III skyrius, vienuoliktasis skirsnis) – 291 kv. m;
- ✓ Elektros tinklų apsaugos zonos (III skyrius, ketvirtasis skirsnis) – 2724 kv. m.

Žemės sklype ŽŪB „Audrupio paukštynas“ nuosavybės teise priklausantys pastatai/statiniai:

Eil. Nr.	Pavadinimas	Unikalus daikto Nr.	Žymėjimas plane	Daikto pagrindinė naudojimo paskirtis	Plotas, m ²
1.	Pastatas - Paukštidė	4400-0078-3920	1Ž1p	Kita (fermų)	1955,32
2.	Pastatas - Paukštidė	4400-0085-0500	2Ž1p	Kita (fermų)	2057,25
3.	Pastatas - Paukštidė	4400-0078-3862	3Ž1p	Kita (fermų)	1938,93
4.	Pastatas - Paukštidė	4400-0085-0322	4Ž1p	Kita (fermų)	1934,03
5.	Pastatas - Paukštidė	4400-0085-0433	5Ž1p	Kita (fermų)	1962,05
6.	Pastatas - Sandėlis	4400-0069-7710	6F1p	Sandėliavimo	1689,20
7.	Pastatas - Paukštidė	4400-2241-0475	7Ž1p	Kita (fermų)	1383,55
8.	Pastatas - Sandėlis	4400-2241-0486	8F1p	Sandėliavimo	490,03

Už Paukštyno teritorijos ribos eksploatuojama mėšlidė unik. Nr. 4400-0692-0507, kuri nuosavybės teise priklauso ŽŪB „Audrupio paukštynas“. Daikto pagrindinė naudojimo paskirtis: kiti inžineriniai statiniai.

Technologinio proceso aprašymas

Paukštyne vykdomas dedeklių vištų auginimas ir kiaušinių gavyba. 3 mėnesių vištaitės į paukštyną atvežamos, perkeliamos į vištides ir narvuose auginamos iki 15 mėnesių amžiaus. Atvežtos vištaitės laikomos kelių aukštų narvuose su tarpinėmis grindimis ir laikomos juose apie 365 dienas priklausomai nuo kiaušinių dėjimo intensyvumo. Vištų auginimui taikoma narvų sistema, tai - narvelinio tipo paukščių laikymo sistema su mėšlo šalinimo konvejeriais ir intensyviu priverstiniu vėdinimu ir mėšlo džiovinimu, kuomet po narveliais ant konvejerių besikaupiantis mėšlas išdžiovinamas. Nuo mėšlo konvejerių ekskrementai pašalinami kas 3 dienas iš paukštidės tiesiai į transporto priekabą ir išvežami iš paukštidžių. Viso auginimo metu paukščiai maitinami automatine šėrimo sistema užpilant pašarą į lovelius, sumontuotus išilgai visų lizdų. Pašarai tiekiami iš šalia paukštidžių sumontuotų bunkerų, iš kurių transporterių pagalba pašarai paduodami į pašarų lovelius ir vištos lesa tik iškišusios galvas per narvus. Kiekvienoje paukštidėje įrengtos nipelinės (lašelinės) girdyklos. Per metus paukščių girdymui sunaudojama apie 23500 m³/metus vandens. Prie vandens tiekimo sistemos kiekviename pastate sumontuoti apskaitos prietaisai, paukštidėse yra įrengti čiaupai kiekvienai girdyklų eilei atjungti.

Kiaušiniai surenkami automatinė kiaušinių surinkimo sistema, iš kiekvienos narvelių eilės, kiekvieno aukšto. Surinkti kiaušiniai specialiais konvejeriais transportuojami į kiaušinių rūšiavimo ir pakavimo patalpas.

Paukštyno kiaušinių perdirbimo patalpose vykdomas kiaušinių pasterizavimas. Kiaušinių baltymai ir tryniai mechaniškai atskiriami nuo lukštų, pasterizuojami bei vėliau supilstomi į skirtingo tūrio sterilias pakuotes. Kiaušiniai su lukštu pristatomi į laikymo patalpas, kur po apžiūros pašalinami įtrūkę ar su defektais ir nešvarūs kiaušiniai. Toliau kiaušiniai daužomi daužymo įrenginiu. Įrenginys turi standartinį lukštų šalinimo ir transportavimo mechanizmą. Skystas kiaušinio produktas pasterizuojamas. Po pasterizacijos, palaikant temperatūrą, gautas produktas paduodamas į talpas, iš kurių siunčiamas į pakavimą.

Paukštidžių vėdinimo režimo palaikymas paukštidėse yra automatizuotas. Paukštidžių vėdinimo sistemą sudaro sieniniai ir stoginiai ištraukimo ventiliatoriai. Oro ištraukimui paukštidėje korpusas Nr. 5 įrengti keturi 11 m³/s našumo sieniniai ištraukimo ventiliatoriai ir šešiolika 1,847 m³/s našumo stoginių ventiliatorių. Oro ištraukimui paukštidėje korpusas Nr. 6 įrengti keturi 11 m³/s našumo sieniniai ištraukimo ventiliatoriai ir penkiolika 1,847 m³/s našumo stoginių ventiliatorių. Sieniniai ventiliatoriai sumontuoti galinėse pastatų sienose. Oro pritekėjimui, kiekvienoje paukštidėje įrengtos oro pritekėjimo sklendės šoninėse ir priekinėse sienose.

Periodiškai atliekamas paukštidžių valymas ir dezinfekavimas. Paukštidžių plovimo metu susidarys gamybinės (patalpų plovimo) nuotekos. Plovimui naudojamas geriamasis vanduo iš gręžinio. Po plovimo atliekama dezinfekcija. Po plovimo susidariusios nuotekos į gamtinę aplinką nebus išleidžiamos. Paukštidžių plovimo metu nuotekos vietiniais gamybinių nuotekų tinklais suteka į gamybinių nuotekų 10 m³ kaupimo rezervuarą, kurios pagal sutartį perduodamos tolimesniam tvarkymui.

Ūkinės veiklos teritorijoje mėšlidžių nėra. Vadovaujantis Paukštininkystės ūkių technologinio projektavimo taisyklių (ŽŪ TPT 04:2012) XV skyriaus 207 punktu, 1000-iai vištų dedeklių per mėnesį tenka 5 m³ mėšlo, t. y. 60 m³ mėšlo per metus. Bekraikio mėšlo tankis, $\rho = 0,7 \text{ t/m}^3$, tai per metus susidarys $60 \text{ m}^3 \cdot 0,7 \text{ t/m}^3 = 42 \text{ t}$ 1000-iai vištų dedeklių. Per metus susidaro apie 2940 t/metus paukščių mėšlo. Paukštidėse susidaręs vištų mėšlas iš narvų krenta ant juostinio transporterio, džiūsta. Ant transporterio mėšlas apdžiūsta ir transporteriu išmetamas į traktoriaus priekabą, esančią paukštidės gale ir pagal sutartį perduodamas ūkininkui Žydrūnui Markevičiui ir kooperatyvui „Agrograna“. 95% surinkto mėšlo, pagal sutartis, išveža tiesiai į ūkininkų laukus. 5%, išvežami į mėšlidę, esančią šalia paukštidės. Mėšlas iš paukštidžių šalinamas kas 3 dienas. Už mėšlo tolimesnį tvarkymą atsakingi ūkininkas Žydrūnas Markevičius ir kooperatyvas „Agrograna“. Mėšlo išvežimui iš paukštidžių naudojamos sunkiasvorės tvarkingos mašinos, sandariu kėbulu ir tentu uždengtu viršumi, taip apsaugant, kad mėšlas nebūtų barstomas ant kelių.

Vištų dedeklių laikymo laikotarpiu dirbantis personalas kiekvieną darbo dieną privalo tikrinti paukštides. Auginimo metu kritę paukščiai laikinai laikomi specialiuose konteineriuose, šaldymo kameroje (pagalbinėje patalpoje), kurioje palaikoma minusinė temperatūra, ir pagal sutartį perduodami utilizavimui UAB „Rietavo veterinarinė sanitarija“. Per metus susidaro iki 1 t kritusių paukščių.

Audrupio paukštyno darbo režimas:

Darbo dienų skaičius metuose – 365 d. d.

Paukštyno darbuotojų darbo grafikas:

- I pamaina - nuo 8:00 iki 17:00 val.

Administracijos darbo laikas:

I-V – nuo 8:00 iki 17:00 val.

Darbuotojų skaičius:

- ✓ Paukštyną prižiūrintys darbuotojai – 14 darbuotojai;
- ✓ Administracijos, pardavimų, logistikos – 6 darbuotojų.

3.4. Ūkinės veiklos vykdymo terminai ir eiliškumas, ūkinės veiklos vykdymo trukmė

3.4.1 lentelė. Veiklos vykdymo terminai, eiliškumas

<i>Eil. Nr.</i>	<i>Darbų pavadinimas</i>	<i>Įvykdymo terminas</i>
1.	Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo procedūrų atlikimas	2024 m. IV ketv.
2.	Sanitarinės apsaugos zonos įregistravimas	2025 m. I ketv.

3.5. Informacija, kokiuose ūkinės veiklos etapuose – teritorijų planavimo, statinių statybos, sanitarinės apsaugos zonos ribų nustatymo ar tikslinimo, ūkinės veiklos nutraukimo ar kt. – atliekamas poveikio visuomenės sveikatai vertinimas

Poveikio visuomenės sveikatai vertinimas atliekamas pirmojo etapo, t.y. sanitarinės apsaugos zonos nustatymo, metu, kaip atskiras dokumentas.

3.6. Siūlomos planuojamos ūkinės veiklos alternatyvos; šis reikalavimas neprivalomas, kai atliekamas vykdomos ūkinės veiklos, kuriai reikia nustatyti arba patikslinti sanitarinės apsaugos zonų ribas, poveikio visuomenės sveikatai vertinimas

Alternatyvių ūkinės veiklos plėtros vietų nenumatyta. ŽŪB „Audrupio paukštynas“ ūkinę veiklą nagrinėjamoje teritorijoje vykdo nuo 1992 m. Įmonės nagrinėjama teritorija yra lengvai pasiekiamą, teritorijoje yra visa reikalinga inžinerinė infrastruktūra.

ŽŪB „Audrupio paukštynas“ ūkinė veikla neprieštarauja Rokiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniams.

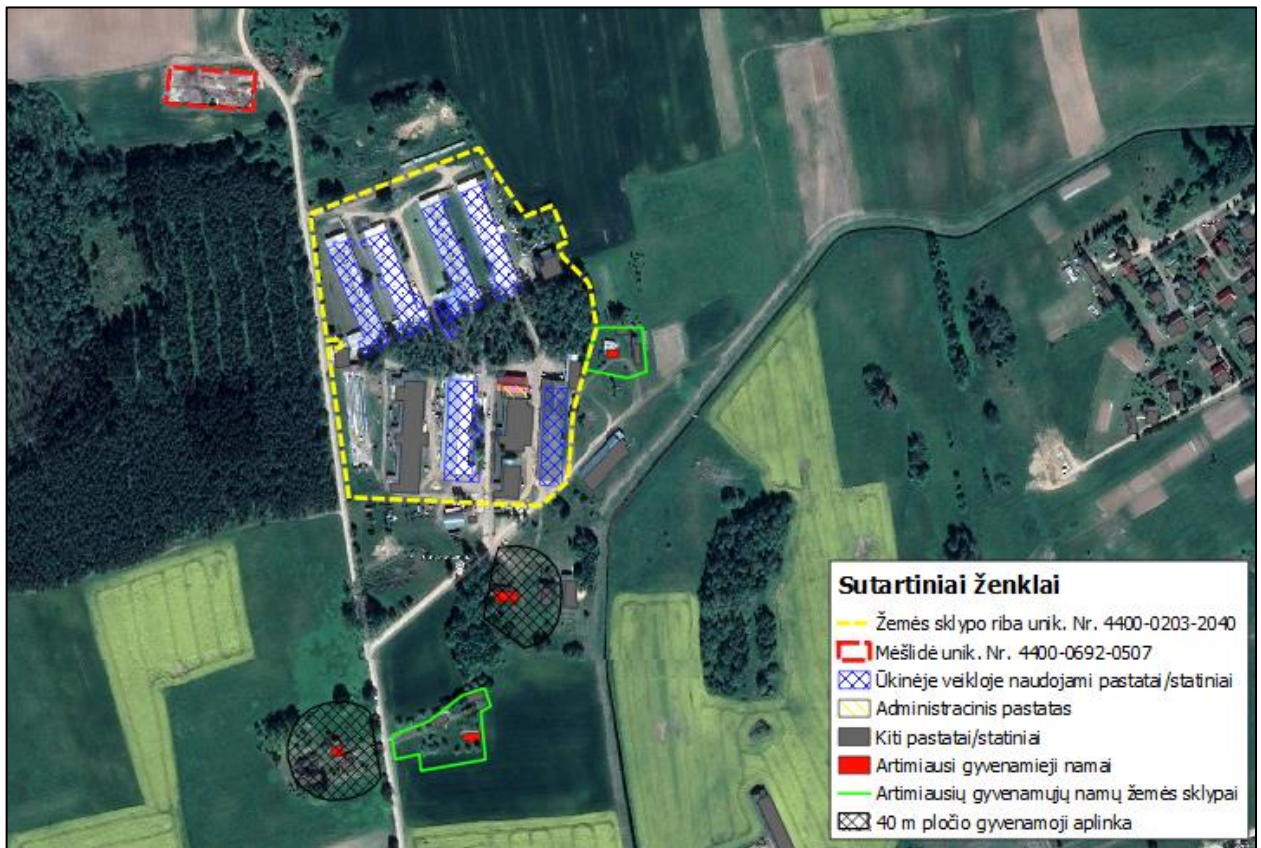
4. PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS VIETOS ANALIZĖ

4.1. Planuojamos ūkinės veiklos vieta (adresas) pagal administracinius teritorinius vienetus, jų dalis ir gyvenamąsias vietas; teritorijos, kurioje planuojama ūkinė veikla, ne senesnis kaip 3 metų žemėlapis su gretimybėmis, esamos ir suplanuotos gretimybės, teritorijos, kurioje planuojama ūkinė veikla, svarba aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos saugos, ekonominiu, visuomeniniu ar kt. požiūriais, objektai, kuriems nustatytos sanitarinės apsaugos zonos, informacija apie sanitarinės apsaugos zonos ribų nustatymą ir įregistravimą, kita svarbi informacija

ŽŪB „Audrupio paukštynas“ (toliau-Paukštynas) eksploatuojamas Kovelių k. 12, Jūžintų sen., Rokiškio r., žemės sklype kad. Nr. 7347/0002:168, unik. Nr. 4400-0203-2040. Žemės sklypas (kad. Nr. 7347/0002:168) nuosavybės teise priklauso Lietuvos Respublikai. ŽŪB „Audrupio paukštynas“ sudaręs ilgalaikę nuomos sutartį visam žemės sklypo naudojimui. Žemės sklypo pagrindinė tikslinė naudojimo paskirtis – žemės ūkio, žemės sklypo plotas – 6,5438 ha, iš jo miško žemės plotas – 0,9100 ha (Miško plotas, įregistruotas Miškų valstybės kadastrė – 0,8101 ha), užstatyta teritorija – 5,6338 ha.

Artimiausio gyvenamojo namo aplinka ribojasi su ūkinės veiklos teritorijos rytiniu pakraščiu ir yra adresu Kovelių k. 14, Jūžintų sen., Rokiškio r. sav. Kitas artimoje aplinkoje esantis gyvenamasis namas ir jo aplinka, nuo ūkinės veiklos nutolusi apie 40 m pietų kryptimi. Kiti gyvenamieji namai nutolę didesniu nei 40 m atstumu.

Šalia paukštyno nėra švietimo ir medicinos įstaigų, kitų įmonių. Artimiausios švietimo ir gydymo įstaigos nuo ūkinės veiklos teritorijos yra nutolusios daugiau nei 4 km atstumu, Rokiškio mieste.

4.1.1 pav. Artimiausių gyvenamųjų teritorijų situacijos schema

Remiantis Rokiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo Pagrindiniu brėžiniu (4.1.2 pav.), patvirtintu Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2024 m. kovo 28 d. sprendimu Nr. TS-79 „Dėl Rokiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo patvirtinimo“ nustatyta, kad:

- ✓ Ūkinės veiklos teritorija patenka į pramonės ir sandėliavimo objektų zoną (Pr2) ir Audrupio paukštynui nustatytą normatyvinę sanitarinę apsaugos zoną;
- ✓ Ūkinė veiklos teritorijoje vykdoma veikla atitinka bendrojo plano keitimo sprendinius.

Remiantis Lietuvos Respublikos Kultūros paveldo departamento kultūros vertybių registro žemėlapiu (4.1.3 pav.) nustatyta, kad:

- Ūkinės veiklos teritorija nekerta ir nesiriboja su nekilnojamomis kultūros paveldo vertybėmis, jų apsaugos zonomis.
- Artimiausias nekilnojamojo kultūros paveldo objektas yra Rokiškėlių, Zaboravos dvaro sodybos fragmentai (kodas 570), nuo ūkinės veiklos teritorijos nutolę apie 2,7 km pietryčių kryptimi.

Paukštyno teritorija nepatenka į valstybės saugomas gamtines teritorijas, įskaitant ir Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas. Artimiausia „Natura 2000“ buveinių apsaugai svarbi teritorija – Sacharos pelkė – nuo ūkinės veiklos teritorijos nutolusi apie 7,8 km šiaurės vakarų kryptimi. Kitos artimiausios saugomos gamtinės teritorijos: Sartų regioninis parkas ir Sartų hidrografinis draustinis, nuo ūkinės veiklos teritorijos nutolę apie 9,3 km pietryčių kryptimi.

Artimiausia vandenvietė yra ŽŪB „Audrupio paukštynas“ geriamojo gėlo vandens vandenvietė Nr. 3914, nutolusi nuo ūkinės veiklos teritorijos apie 0,2 km atstumu į šiaurę. Geologinis indeksas – D3-2šv-up. Vandenvietės sanitarinė apsaugos zona nėra įsteigta.

Apie 60 m atstumu pietryčių rytų kryptimi nuo ūkinės veiklos teritorijos yra nutolusi Audrupio upė (12210114), priklausanti Nemuno upių baseinų rajono, Šventosios upės pabaseiniui. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinko ministro 2022 m. rugsėjo 2 d. įsakymu Nr. D1-293 patvirtintu „Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašu“, Audrupio upei nustatoma 100 m apsaugos zona, kuri patenka į ūkinės veiklos teritoriją. Šioje zonoje yra uždaras grūdų sandėlis, kuriame paukščiai ir mėšlas nelaikomi, o grūdų sandėliavimas nedraudžiamas.

Nagrinėjamoje teritorijoje yra įrengtas gėlo vandens gavybos gręžinys Nr. 42350 ir požeminio vandens monitoringo gręžinys Nr. 41633, kuris nuosavybės teise priklauso ŽŪB „Audrupio paukštynas“. Remiantis Lietuvos geologijos tarnybos gręžinių žemėlapiu nustatyta, šalia ūkinės veiklos teritorijos yra gavybos (požeminio vandens) gręžinys Nr. 11829.

Gruntinio vandens kokybei stebėti paukštyne vykdomas poveikio požeminio vandens kokybei monitoringas.

Gruntinio vandens kokybės stebėjimas vykdomas monitoringo metu iš gręžinio Nr. 41633. Vandenyje monitoringo metu nustatomi biogenai (Nb, Pb, fosfatai), bendroji vandens cheminė sudėtis (BchS) bei cheminis deguonies suvartojimas.

2023 m. atliktų laboratorinių tyrimų metu nustatyta, kad 2023 gruodžio mėn. visos tirtos analitės neviršijo nustatytų ribinių verčių. Žymesnių požeminio (gruntinio) vandens kokybės rodiklių pablogėjimo nenustatyta. Vertinant požeminio vandens monitoringo rezultatus galima teigti, jog objekto veikla žymesnės įtakos gruntiniam vandeniui neturi. Papildomos rekomendacijos ūkio subjekto veiklai pagerinti, siekiant sumažinti arba nutraukti neigiamas jos pasekmes aplinkai esant dabartinei situacijai nereikalingos.

Visuomeninės paskirties pastatų, rekreacinių ar kurortinių teritorijų, valstybinių rezervatų, nacionalinių ar regioninių, gamtos draustinių apsaugos zonų ar juostų artimoje ūkinės veiklos teritorijoje nėra.

Informacija apie sanitarinės apsaugos zonos ribų nustatymą ir įregistravimą

Remiantis Lietuvos Respublikos Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166, 4 priedu, sanitarinės apsaugos zonos ribos nustatomos pagal pastatuose, kuriuose laikomi ūkiniai gyvūnai, nustatytų sutartinių gyvulių skaičių (SG). Vištoms nuo 300 SG auginimui taikoma 1000 m SAZ. ŽŪB „Audrupio paukštynas“ vienu metu auginą 70 000 vištų dedeklių, kas atitinka 490 SG. Į normatyvinės SAZ ribas (1000 m), kai poveikio visuomenės sveikatai vertinimas nebūtų atliekamas, patenka pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos, komercinės paskirties pastatai, gyvenamieji namai ir jų gyvenamoji aplinka, visuomeninės paskirties pastatai ir jų aplinka susisiekiama ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros 2002 m. gegužės 16 d. įstatymu Nr. IX-886, 24 straipsnio 3 punktu - ūkinei veiklai ir (ar) objektams, kuriems nustatomos sanitarinės apsaugos zonos, sanitarinės apsaugos zonų dydis nurodytas Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme arba šis dydis nustatomas planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ir planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo dokumentuose, atlikus poveikio visuomenės sveikatai vertinimą. Atlikus planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimą ar planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą, įvertinus konkrečios ūkinės veiklos galimą poveikį visuomenės sveikatai, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nurodytas ar poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metu nustatytas sanitarinės apsaugos zonų dydis gali būti sumažintas arba padidintas planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ir planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo dokumentuose.

ŽŪB „Audrupio paukštynas“, Audrupio paukštyno apskaičiuotos rekomenduojamos SAZ ribos, įvertinus ūkinę veiklą, nustatytos pagal ūkinės veiklos dienos, vakaro ir nakties triukšmo lygį ir aplinkos oro teršalų ir kvapo sklaidos rezultatus. Bendras rekomenduojamos SAZ plotas yra 6,7838 ha. Rekomenduojamos sanitarinės apsaugos zonos ribos apima žemės sklypą unik. Nr. 4400-0203-2040 (plotas- 6,5438 ha), kuriame vykdoma ŽŪB „Audrupio paukštynas“ ūkinė veikla bei valstybinės žemės 0,2400 ha plotą, kuriame žemės sklypas nesuformuotas. Valstybinės žemės 0,2400 ha plote yra ŽŪB „Audrupio paukštynas“ nuosavybės teise priklausantis statinys (mešlidė). Į rekomenduojamos SAZ ribas gyvenamieji namai ir gyvenamoji aplinka, visuomeninės paskirties pastatai ir jų aplinka nepatenka.

4.2. Žemės sklypo, kuriame planuojama ūkinė veikla, pagrindinė žemės naudojimo paskirtis, naudojimo būdas (-ai), žemės sklypo plotas, žemės sklypui nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos (pridedama išraša iš Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko kopija)

ŽŪB „Audrupio paukštynas“ (toliau-Paukštynas) eksploatuojamas Kovelų k. 12, Jūžintų sen., Rokiškio r., žemės sklype kad. Nr. 7347/0002:168, unik. Nr. 4400-0203-2040. Žemės sklypas (kad. Nr. 7347/0002:168) nuosavybės teise priklauso Lietuvos Respublikai. ŽŪB „Audrupio paukštynas“ sudaręs ilgalaikę nuomos sutartį visam žemės sklypo naudojimui. Žemės sklypo pagrindinė tikslinė naudojimo paskirtis – žemės ūkio, žemės sklypo plotas –

6,5438 ha, iš jo miško žemės plotas – 0,9100 ha (Miško plotas, įregistruotas Miškų valstybės kadastrė – 0,8101 ha), užstatyta teritorija – 5,6338 ha. Žemės sklypui taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos:

- Elektroninių ryšių tinklų elektroninių ryšių infrastruktūros apsaugos zonos (III skyrius, vienuoliktasis skirsnis) – 291 kv. m;
- Elektros tinklų apsaugos zonos (III skyrius, ketvirtasis skirsnis) – 2724 kv. m.

4.3. Vietovės infrastruktūra (vandens, šilumos energijos tiekimas, nuotekų surinkimas, valymas ir išleidimas, atliekų tvarkymas, šalinimas ir panaudojimas, susisiekimo, privažiavimo keliai ir kt.)

Vandens tiekimas

Vištų dedeklių girdymui, patalpų plovimui ir darbuotojų buitiniams poreikiams tenkinti geriamasis vanduo tiekiamas iš ūkinės veiklos teritorijoje esančio vandens gręžinio Nr. 42350 (našumas 2,8 l/s), kuris nuosavybės teise priklauso ŽŪB „Audrupio paukštynas“. Per metus sunaudojama apie 312 m³ vandens.

Energijos tiekimas

Ūkinės veiklos metu įrenginių darbui ir administracinių bei paukštidžių patalpų bei teritorijos apšvietimui naudojama elektros energija. Elektros energijos tiekėjas – UAB „ESO“. Vidutinis metinis elektros energijos suvartojimas – 328200 kWh.

Buitinės nuotekos

Buitinės nuotekos iš buitinių patalpų, nuo sanitarinių prietaisų, nuvedamos į buitinių nuotekų valymo įrenginius. Išvalytos nuotekos iki norminių reikalavimų išleidžiamos į infiltracinį įrenginį ir nudrenuojamos į gruntą. Išleidžiamų buitinių nuotekų užterštumas neviršys Nuotekų tvarkymo reglamente Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gegužės 17 d. įsakymu Nr. D1-236 (Žin. 2006, Nr. 59-2103 ir vėlesni pakeitimai) patvirtintų ribinių užterštumo dydžių. Per metus buitinių nuotekų susidaro apie 312 m³.

Gamybinės nuotekos

Gamybinės nuotekos susidaro paukštidžių plovimo metu. Plovimui naudojamas geriamasis vanduo iš gręžinio. Po plovimo atliekama dezinfekcija. Po plovimo susidariusios nuotekos į gamtinę aplinką nebus išleidžiamos. Paukštidžių plovimo metu nuotekos vietiniais gamybinių nuotekų tinklais suteka į gamybinių nuotekų 10 m³ kaupimo rezervuarą, kurios pagal sutartį perduodamos tolimesniam tvarkymui. Per metus gamybinių nuotekų susidaro apie 20 m³.

Paviršinės nuotekos

Paviršinės nuotekos, kurioms nebūtinai papildomas valymas nuo pastatų stogų ir teritorijos nubėga paviršiumi, pasiskleidžia teritorijos žaliosiose zonose ir įsifiltruoja į gruntą. Paviršinės nuotekos susidaro tik nuo statinių stogų (1,3616 ha). Kietų dangų teritorijoje nėra. Paviršinis vanduo pasišalina į žaliąsias zonas, kuriose infiltruojasi į esamus smėlingus gruntuos.

Nuo statinių stogų užimamų plotų susidaro apie 7870 m³ paviršinių nuotekų per metus.

Vadovaujantis Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamentu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. D1-193, paviršinės nuotekos, atskiromis surinkimo sistemomis surenkamos nuo teritorijų, kuriose nėra taršos pavojingosiomis medžiagomis šaltinių, gali būti išleidžiamos į aplinką be valymo, apskaitos ir kokybės kontrolės.

Paviršinių nuotekų apskaita vykdoma skaičiavimo būdu pagal paviršiaus, nuo kurio nuotekos surenkamos, plotą ir vidutinį metinį kritulių kiekį.

Gruntinio vandens kokybei stebėti paukštyne vykdomas poveikio požeminio vandens kokybei monitoringas. Monitoringo programos duomenimis, geomorfologiniu požiūriu ūkio teritorija yra paskutiniojo apledėjimo moreninių aukštumų. Vakarų Aukštaičių plynaukštės, Skiemų-Kamajų banguotoje moreninėje nuolaidumoje. Čoa vyrauja Nemuno apledėjimo, Baltijos stadijos limnoglacialinis nuogulų tipas, smulkus smėlis.

Ūkio teritorija patenka į regioninę čia išplitusių pagrindinių vandeningų sluoksnių (Šventosios-Upninkų vandeningų sluoksnių sistema) mitybos sritį. Aeracijos zonos, kurią ūkio teritorijos centrinėje dalyje sudaro žvyringas smėlis su priesmėlio lėšiais, periferinėje dalyje – smulkus smėlis, storis siekia 1,5-3,0 m. Gruntinį vandeningą horizontą sudaro limnoglacialinės (lgIIIbl) ir kraštiniai fluvio-glacialiniai dariniai (ftIIIbl). Tai įvairaus stambumo smėliai.

Gruntinio vandens kokybės stebėjimas vykdomas monitoringo metu iš gręžinio Nr. 41633. Vandenyje monitoringo metu nustatomi biogenai (Nb, Pb, fosfatai), bendroji vandens cheminė sudėtis (BchS) bei cheminis deguonies suvartojimas.

2023 m. atliktų laboratorinių tyrimų metu nustatyta, kad 2023 gruodžio mėn. visos tirtos analitės neviršijo nustatytų ribinių verčių. Žymesnių požeminio (gruntinio) vandens kokybės rodiklių pablogėjimo nenustatyta. Vertinant požeminio vandens monitoringo rezultatus galima teigti, jog objekto veikla žymesnės įtakos gruntiniam vandeniui neturi. Papildomos rekomendacijos ūkio subjekto veiklai pagerinti, siekiant sumažinti arba nutraukti neigiamas jos pasekmes aplinkai esant dabartinei situacijai nereikalingos.

Atliekų tvarkymas, šalinimas ir panaudojimas.

Ūkinės veiklos metu susidariusios atliekos išrūšiuojamos, surenkamos į konteinerius, kaupiamos ir išvežamos utilizavimui ar perdirbimui per registruotus Atliekų tvarkytojų valstybės registre atliekų tvarkytojus. Per metus susidarys 15 t nepavojingų atliekų ir 4 t pavojingų.

Gyvūninės kilmės atliekos – II kategorijos šalutinis gyvūninis produktas (ŠGP). Kritę paukščiai, kurių susidaro iki 1 t/metus, renkami į konteinerius ir sunešami į šaldymo patalpą. Šioje patalpoje specialiuose konteineriuose laikomi kritę paukščiai išvežami tik tam tikslui naudojamu specialiu transportu konteineriams vežti. Šalutiniai gyvūniniai produktai tvarkomi pagal Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2012-01-20 įsakyme Nr. B1-45 „Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2005-03-23 įsakymo Nr. B1-190 „Dėl šalutinių gyvūninių produktų ir perdirbtų šalutinių gyvūninių produktų tvarkymo ir apskaitos reikalavimų patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2012, Nr. 13-595), nurodytus reikalavimus. Kritusių paukščių apskaitai vedamas šalutinių gyvūninių produktų apskaitos žurnalas. Apie kritusius paukštyne gyvūnus nedelsiant pranešama šalutinių gyvūninių produktų tvarkytojui.

Mėšlas - paukštidėse susikaupęs mėšlas pakraunamas į uždarą transporto priekabą ir pagal sutartį perduodamas ūkininkui Žydrūnei Markevičiui ir kooperatyvui „Agrograna“. Mėšlas iš paukštidžių šalinamas kas 3 dienas. Už mėšlo tolimesnį tvarkymą atsakingi ūkininkas Žydrūnas Markevičius ir kooperatyvas „Agrograna“. Per metus susidaro apie 2940 t/metus paukščių mėšlo.

Susisiekimo, privažiavimo keliai

Vakariniu pakraščiu Paukštyno teritorija ribojasi su vietinės reikšmės keliu, jungiančiu Kovelų kaimą su Rokiškio miestu, kuriuo į ūkinės veiklos teritoriją atvyksta transportas. Daugiausiai per parą į ūkinės veiklos teritoriją atvyksta ir išvyksta 5 lengvosios transporto priemonės ir 5 sunkiasvorės transporto priemonės.

4.4. Ūkinės veiklos vietos (žemės sklypo) įvertinimas atsižvelgiant į greta ir aplink planuojamą ūkinę veiklą, esančias, planuojamas ar suplanuotas gyvenamųjų pastatų, visuomeninės paskirties, rekreacines ar kitas teritorijas, statinius, pastatus, objektus, nurodytus Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 24 straipsnio 4 dalyje, ar kitus visuomenės sveikatos saugos požiūriu reikšmingus objektus (aprašymas, anksčiau šiame žemės sklype vykdyta ūkinė veikla, atstumai iki kitų šiame papunktyje nurodytų objektų)

Remiantis Rokiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo Pagrindiniu brėžiniu (4.1.2 pav.), patvirtintu Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2024 m. kovo 28 d. sprendimu Nr. TS-79 „Dėl Rokiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo patvirtinimo“ ūkinės veiklos teritorija patenka į pramonės ir sandėliavimo objektų zoną ir atitinka bendrojo plano keitimo sprendinius. ŽŪB „Audrupio paukštynas“ ūkinę veiklą nagrinėjamoje teritorijoje vykdo nuo 1992 m. Įmonės nagrinėjama teritorija yra lengvai pasiekama, teritorijoje yra visa reikalinga inžinerinė infrastruktūra.

Artimiausio gyvenamojo namo aplinka ribojasi su ūkinės veiklos teritorijos rytiniu pakraščiu ir yra adresu Kovelų k. 14, Jūžintų sen., Rokiškio r. sav. Kitas artimoje aplinkoje esantis gyvenamasis namas ir jo aplinka, nuo ūkinės veiklos nutolusi apie 40 m pietų kryptimi. Kiti gyvenamieji namai nutolę didesniu nei 40 m atstumu.

Šalia paukštyno nėra švietimo ir medicinos įstaigų, kitų įmonių. Artimiausios švietimo ir gydymo įstaigos nuo ūkinės veiklos teritorijos yra nutolusios daugiau nei 4 km atstumu, Rokiškio mieste.

Žemės sklypas, kuriame vykdoma ūkinė veikla, neturi istorinės – kultūrinės vertės. Kultūros paveldo vertybių ar archeologinių paminklų žemės sklype nėra.

Ūkinės veiklos teritorija nesiriboja ir nekerta valstybinių rezervatų, nacionalinių ar regioninių parkų, gamtos draustinių ar jų apsaugos zonų ar juostų. Artimiausia „Natura 2000“ buveinių apsaugai svarbi teritorija – Sacharos pelkė – nuo ūkinės veiklos teritorijos nutolusi apie 7,8 km šiaurės vakarų kryptimi. Kitos artimiausios saugomos gamtinės teritorijos: Sartų regioninis parkas ir Sartų hidrografinis draustinis, nuo ūkinės veiklos teritorijos nutolę apie 9,3 km pietryčių kryptimi.

Paukštyno teritorija pietiniu pakraščiu ribojasi su kitos paskirties (naudojimo būdas - pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos) žemės sklypu ir vietinės reikšmės keliu jungiančiu Kovelų ir Laibgalių kaimus. Pietrytiniu ir šiauriniu pakraščiu Paukštyno teritorija ribojasi su laisvos valstybės žemės plotais, kuriuose žemės sklypai nesuformuoti. Rytiniu pakraščiu Paukštyno teritorija ribojasi su kitos paskirties gyvenamosiomis teritorijomis. Šiaurės rytiniame pakraštyje teritorija ribojasi su žemės ūkio paskirties žemės sklypu. Vakariniu pakraščiu Paukštyno teritorija ribojasi su vietinės reikšmės keliu, jungiančiu Kovelų kaimą su Rokiškio miestu.

5. PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS VEIKSNIŲ, DARANČIŲ ĮTAKĄ VISUOMENĖS SVEIKATAI, TIESIOGINIO AR NETIESIOGINIO POVEIKIO KIEKYBINIS IR KOKYBINIS APIBŪDINIMAS IR ĮVERTINIMAS

5.1. Planuojamos ūkinės veiklos cheminės taršos, galinčios daryti poveikį visuomenės sveikatai, vertinimas

Šiuo metu ŽŪB „Audrupio paukštynas“, paukštyne veikia 40 stacionarių organizuotų aplinkos oro taršos šaltinių ir 1 neorganizuotas aplinkos oro taršos šaltinis.

Paukštyne eksploatuojamos dvi paukštidės – Korpusas Nr. 5 ir Korpusas Nr. 6, kuriose veikia 39 stacionarūs organizuoti aplinkos oro taršos šaltiniai – sieniniai oro ištraukimo ventiliatoriai ir stoginiai ortakiai, iš kurių aplinkos oro teršalai (amoniakas, LOJ ir kietosios dalelės) skiriasi vištų dedeklių auginimo metu.

Administracinės patalpas šaltuoju metų laiku šildo 80 kW kieto kuro katilas „Antara“. Deginant kietąjį kurą, išsiskiria kietosios dalelės, azoto oksidai, anglies monoksidas.

Tvartuose susidaręs vištų mėšlas iš narvų krenta ant juostinio transporterio, džiūsta. Mėšlas iš tvartų šalinamas kas 3 dienas. Ant transporterio mėšlas apdžiūsta ir transporteriu išmetamas į traktoriaus priekabą, esančią paukštidės gale. 95% surinkto mėšlo, pagal sutartis, išveža tiesiai į ūkininkų laukus. 5%, išvežami į mėšlidę, esančią šalia paukštidės. Mėšlo saugojimo metu, neorganizuotai į aplinkos orą išsiskiria amoniakas ir azoto oksidai. Mėšlas saugojamas trumpą laikotarpį, nepavykus jo realizuoti rinkoje, kuomet draudžiama tręšti laukus.

Aplinkos oro teršalų sklaidos matematinis modeliavimas buvo atliktas kompiuterinių programų paketu „AERMOD View“, „AERMOD“ matematinio modeliu, skirtu pramoninių šaltinių kompleksų išmetamų teršalų sklaidai aplinkoje simuliuoti. Lietuvos Respublikos Aplinkos apsaugos agentūros direktoriaus 2008 m. gruodžio 9 d. įsakymu Nr. AV-200 patvirtintose „Ūkinės veiklos poveikiui aplinkos orui vertinti teršalų sklaidos skaičiavimo modelių pasirinkimo rekomendacijose“ „AERMOD“ modelis yra rekomenduojamas teršalų sklaidai modeliuoti.

IŠVADOS:

- ✓ Suskaičiuotos aplinkos oro teršalų pažemio koncentracijos tiek be fono, tiek ir įvertinus foną nei ūkinės veiklos teritorijoje, nei artimiausios gyvenamosios aplinkos ore, nei ties rekomenduojamos SAZ ribomis neviršija žmonių sveikatos apsaugai nustatytų ribinių verčių.
- ✓ Atsižvelgiant į tai, kad ūkinės veiklos metu numatomas vietinis bendras aplinkos oro taršos padidėjimas dėl mobilių taršos šaltinių įtakos yra nežymus, reikšmingas neigiamas poveikis visuomenės sveikatai dėl teritorijoje manevruojančio autotransporto nėra daromas. Mobilūs taršos šaltiniai aplinkos oro teršalų sklaidoje nevertinami.

5.2. Galimas planuojamos ūkinės veiklos poveikis visuomenės sveikatai, atsižvelgiant į ūkinės veiklos metu į aplinką skleidžiamus kvapus

Iš ŽŪB „Audrupio paukštynas“ vištų dedeklių paukštyno kvapas sklinda tik iš paukštidžių per sieninius ir stoginius ortakius. Kietas ir dėl intensyvios ventiliacijos išdžiovintas mėšlas iš paukštidžių išgabenamas kas 3 dienas ir atiduodamas tvarkytojui pagal sutartį. Mėšlas nebus sandėliuojamas. srutos paukštyne nesusidaro. 95% surinkto mėšlo, pagal sutartis, išveža tiesiai į ūkininkų laukus. 5%, išvežami į mėšlidę, esančią šalia paukštidės. Mėšlo išvežimui iš paukštidžių

naudojamos sunkiasvorės tvarkingos mašinos sandariu kėbulu ir tentu uždengtu viršumi, taip išvengiant mėšlo barstymo ant kelių ir kvapų sklaidos mėšlo transportavimo metu.

Ūkinės veiklos metu į aplinkos orą kvapas sklis iš šių taršos šaltinių: organizuoti taršos šaltiniai – 31 vnt. stoginių ortakių ir 8 sieninių ortakių (paukštyno Korpusai Nr. 5 ir Nr. 6) bei 1 neorganizuotas taršos šaltinis – mėšlidė.

Kvapo koncentracija skaičiuojama 1,5 m aukštyje (vidutinis aukštis, kuriame uodžia žmogus). AERMOD View programa skaičiuojamas 1 valandos kvapo koncentracijos pasiskirstymas, pritaikant 98,08 procentilį. Gauti rezultatai lyginami su Lietuvos higienos normos HN121:2010 "Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore" 9 punkte nurodyta kvapo koncentracija ribine verte, kuri lygi $8 \text{ OUE}/\text{m}^3$ ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2019 m. rugpjūčio 1 d. įsakymo Nr. V-959 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. spalio 4 d. įsakymo Nr. V-885 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“ ir Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (TAR, 2023-09-22, Nr. 18601) 2.2. punktu, nuo 2026 m. sausio 1 d. nustatoma didžiausia leidžiamo kvapo koncentracijos verte gyvenamojoje aplinkoje - $5 \text{ OUE}/\text{m}^3$.

IŠVADA:

Kvapo koncentracijos sklaidos skaičiavimai parodė, kad iš ūkinės veiklos išsiskiriančio ir į aplinką per stacionarų taršos šaltinį patenkančio kvapo koncentracija nei ūkinės veiklos teritorijoje, nei artimiausių gyvenamųjų namų aplinkoje neviršija Lietuvos higienos normos HN 121:2010 "Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore" 9 punkte nurodytos ribinės kvapo koncentracijos ($8 \text{ OUE}/\text{m}^3$) ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2019 m. rugpjūčio 1 d. įsakymo Nr. V-959 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. spalio 4 d. įsakymo Nr. V-885 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“ ir Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (TAR, 2023-09-22, Nr. 18601) 2.2. punktu, nuo 2026 m. sausio 1 d. nustatomos didžiausios leidžiamos kvapo koncentracijos gyvenamojoje aplinkoje ribinės vertės - $5 \text{ OUE}/\text{m}^3$.

5.3. Fizikinės (triukšmas, nejonizuojančioji spinduliuotė ir kt.) taršos, galinčios daryti poveikį visuomenės sveikatai, vertinimas

ŽŪB „Audrupio paukštynas“ ūkinės veiklos bei transporto keliamo triukšmo sklaidos skaičiavimai buvo atlikti kompiuterine programa CadnaA (versija 2018 MR 1).

Dienos, vakaro bei nakties triukšmo lygis skaičiuojamas įvertinant taškinių, tūrinių bei plotinių triukšmo šaltinių skleidžiamą triukšmą. Dienos triukšmo lygis skaičiuojamas įvertinant į ūkinės veiklos teritoriją atvykstantį transportą. Programos pagalba galima greitai atlikti skirtingų ūkinės veiklos bei infrastruktūros vystymo scenarijų (kintamieji: eismo intensyvumas, greitis, sunkiųjų ir lengvųjų transporto priemonių procentinė dalis skaičiuojamame sraute) įtakojamo triukšmo sklaidos skaičiavimus, palyginti rezultatus bei pasirinkti geriausią teritorijos plėtros, statinių ar triukšmo mažinimo priemonių variantą.

Gauti triukšmo lygio skaičiavimo rezultatai buvo įvertinti vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. V-604 (Žin., 2011, Nr.75-3638 ir vėlesni pakeitimai) patvirtinta Lietuvos higienos norma HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ (toliau - HN 33:2011) reikalavimais bei nustatytais ribiniais ekvivalentinio garso slėgio dydžiais.

IŠVADOS:

- ✓ Prognozuojama, kad ūkinės veiklos sukeliamas triukšmo lygis artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje bei ties rekomenduojamos sanitarinės apsaugos zonos ribomis dienos, vakaro ir nakties metu neviršys leidžiamų triukšmo ribinių dydžių, reglamentuojamų ūkinės veiklos objektams pagal HN 33:2011 1 lentelės 4 punktą;
- ✓ Viešojo naudojimo gatvėmis pravažiuojančio ir su nagrinėjamomis ūkinėmis veiklomis susijusio autotransporto sukeliamas triukšmo lygis artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje dienos metu neviršija triukšmo ribinių dydžių, reglamentuojamų pagal HN 33:2011 1 lentelės 3 punktą.

5.4. Kiti reikšmingi planuojamos ūkinės veiklos visuomenės sveikatai įtaką darantys veiksniai, kurių taršos rodiklių ribinės vertės reglamentuotos norminiuose teisės aktuose, galimas jų poveikis visuomenės sveikatai

Ūkinė veikla reikšmingo poveikio visuomenės sveikatai nedarys.

5.5. Ekonominiai, socialiniai, psichologiniai planuojamos ūkinės veiklos visuomenės sveikatai įtaką darantys veiksniai, kurių taršos rodiklių ribinės vertės nėra reglamentuotos norminiuose teisės aktuose

Ekonominiai veiksniai

Ūkinė veikla vykdoma esamoje Rokiškio rajono pramoninės paskirties ir sandėliavimo objektų zonoje. Ūkinės veiklos pobūdis neprieštarauja Rokiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniams.

Remiantis Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos informacija 2024 m. vasario mėn. nedarbo lygis (bedarbių proc. nuo DAG mėnesio pabaigoje) Kauno mieste siekė 10,2 proc. Dėl ŽŪB „Audrupio paukštynas“ vykdomos ūkinės veiklos sukuriama darbo vieta, todėl tai visuomenei daro teigiamą ekonominį poveikį.

Socialiniai veiksniai

Ūkinė veikla vykdoma esamoje, užstatytoje pramoninėje teritorijoje, todėl reikšmingos įtakos gyventojų demografijai Kauno mieste nedaro.

Psichologiniai veiksniai

Visuomenę sudaro įvairių psichologinių tipų, įvairios sveikatos ir socialinės padėties, išsilavinimo žmonės, todėl ir reakcija į aplinką šalia gyvenamosios vietovės gali būti skirtinga.

Visuomenės nepasitenkinimas bei psichologinis diskomfortas dėl ūkinės veiklos vykdymo nagrinėjamoje teritorijoje nenumatomas remiantis šiais argumentais:

- Ūkinės veiklos teritorija patenka į pramonės ir sandėliavimo objektų zoną;
- Ūkinė veikla nagrinėjamoje teritorijoje neprieštarauja Rokiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniams;
- Ūkinės veiklos gretimybėse jau vykdoma įvairi komercinė ir pramonės veikla, visuomenei psichologinis poveikis dėl kraštovaizdžio pakitimo nenumatomas;
- Ūkinė veikla nagrinėjamoje teritorijoje vykdoma nuo 1992 m.;

- Skundų dėl vykdomos veiklos nei iš gyventojų, nei iš valstybinių institucijų nebuvo gauta;
- Manoma, kad įmonės veiklos sukuriamos darbo vietos visuomenei daro teigiamą ekonominį, socialinį ir psichologinį poveikį.

6. PRIEMONIŲ, KURIOS PADĖS IŠVENGTI AR SUMAŽINTI NEIGIAMĄ PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS POVEIKĮ VISUOMENĖS SVEIKATAI, APRAŠYMAS BEI JŲ PASIRINKIMO ARGUMENTAI

Triukšmo modeliavimo metu nustatyta, kad ūkinė veikla visuomenės sveikatai neigiamo poveikio neturi, todėl papildomos priemonės jam mažinti nenumatomos.

7. ESAMOS VISUOMENĖS SVEIKATOS BŪKLĖS ANALIZĖ

7.1. Vietovės gyventojų demografiniai rodikliai

Gyventojų demografinių rodiklių analizė atlikta remiantis Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos sveikatos informacijos centro rodiklių duomenų bazių duomenimis.

Išnagrinėti Kovelio kaimo (Rokiškio r. sav.) statistiniai duomenys, kurie dalinai lyginami su Lietuvos Respublikos vidurkiais. Remiantis statistiniais duomenimis (demografinė raida tarp 1979 m. ir 2021 m.) Kovelio kaime gyveno gyventojų:

1979 m. sur.	1989 m. sur.	2001 m. sur.	2011 m. sur.	2021 m. sur.
37	36	33	21	18

Kadangi daugiau statistinių duomenų apie Kovelio kaimą (Rokiškio r. sav.) nėra, detaliau nagrinėjami tik Rokiškio r. sav. ir Lietuvos Respublikos statistiniai duomenys.

Paėmus Lietuvos Respublikos ir Rokiškio r. sav. 2024 m. rodiklius, matyti, kad gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes skiriasi. Rokiškio r. sav. dominuoja darbingo priešpensinio amžiaus gyventojai. Taip pat skirtumai pastebimi paėmus 5 m. amžiaus grupes atskirai.

7.2. Gyventojų sergamumo rodiklių analizė

2019-2023 metais (2024 m. duomenų nėra), Rokiškio r. sav. gyventojai daugiausiai sirgo kraujotakos sistemos ligomis.

Išanalizavus Rokiškio r. sav. bei Lietuvos demografinius rodiklius, matyti, kad dalis demografinių rodiklių yra panašūs. Didžiausias skirtumas pastebimas pagal gyventojų skaičiaus metų pradžioje, gyventojų pasiskirstymo pagal amžių 5 m. amžiaus grupių, gimstamumo, gyventojų pasiskirstymo pagal gyvenamą teritoriją ir dalinai sergamumo rodikliuose.

7.3. Gyventojų rizikos grupių populiacijoje analizė

Populiacija – tai žmonių grupių, kurios skiriasi savo jautrumu žalingiems sveikatai veiksniams, visuma. Žmonių grupės jautrumą sveikatai darantiems įtaką veiksniams lemia keli faktoriai: amžius, lytis, esama sveikatos būklė.

Atliekant poveikio visuomenės sveikatai įvertinimą galima išskirti dvi pagrindines rizikos grupes:

- 1) Dirbantieji, tai grupė žmonių, kurie darbo sutartyje nustatytą laiką dirba galimos padidintos emocinės įtampos, fizikinių, cheminių bei ergonominė rizikos veiksnių sąlygomis.
- 2) Gyventojai, tai grupė asmenų, gyvenančių arčiausiai nagrinėjamos teritorijos.

Ūkinės veiklos galimas poveikis visuomenės grupėms pateiktas 7.3.1 lentelėje.

7.3.1 lentelė. Ūkinės veiklos galimas poveikis visuomenės grupėms

Visuomenės grupės	Veiklos rūšys ar priemonės, taršos šaltiniai	Grupės dydis (asm. skaičius)	Poveikis: teigiamas (+) neigiamas (-)	Komentaras ir pastabos
1	2	3	4	5
1. Veiklos poveikio zonoje esančios visuomenės grupės (vietos populiacija)	Triukšmas, oro tarša	Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis Rokiškio r. sav. 2024 metų pradžioje gyveno 27297 gyventojai	0	Neigiamas poveikis artimiausiai gyvenamajai aplinkai dėl vykdomos ūkinės veiklos nenumatomas
2. Darbuotojai	Vištų dedeklių auginimas kiaušinių gamybai	20 darbuotojų	0	Atliktas darbo vietų profesinės rizikos vertinimas
3. Veiklos produktų vartotojai	Vištų dedeklių auginimas kiaušinių gamybai	Neapibrėžtas skaičius	+	Aprūpinami produkcija naudotojai
4. Mažas pajamas turintys asmenys	0	0	nevertinta	0
5. Bedarbiai	Vištų dedeklių auginimas kiaušinių gamybai	20 darbuotojų	+	Galimybė įsidarbinti
6. Etninės grupės	0	0	nevertinta	0
7. Sergantys tam tikromis ligomis (lėtinėmis priklausomybės ligomis ir pan.)	0	0	nevertinta	0
8. Neįgalieji	0	0	nevertinta	0
9. Vieniši asmenys	0	0	nevertinta	0
10. Prieglobsčio ieškantys ir emigrantai, pabėgėliai	0	0	nevertinta	0
11. Benamiai	0	0	nevertinta	0
12. Kitos populiacijos grupės (areštuotieji, specialių profesijų asmenys, atliekantys sunkų fizinį darbą ir pan.)	0	0	nevertinta	0
13. Kitos grupės (pavieniai asmenys)	0	0	nevertinta	0

7.4. Gyventojų demografinių ir sveikatos rodiklių palyginimas su visos populiacijos duomenimis

Gyventojų demografinių ir sveikatos rodiklių palyginimas su visos populiacijos duomenis pateiktas 7.1 ir 7.2 poskyriuose.

7.5. Planuojamos ūkinės veiklos poveikis visuomenės sveikatos būklei

Ūkinė veikla visuomenės sveikatai neigiamo poveikio neturės. Ūkinės veiklos metu galimas nežymus vietinis triukšmo ir aplinkos oro taršos padidėjimas dėl automobilių transporto atvykimo į teritoriją bei vykdomos ūkinės veiklos.

Suskaičiuotas ūkinės veiklos ir įmonės autotransporto sukeliamas triukšmo lygis artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje ir prie ūkinės veiklos sklypo ribų neviršys HN 33:2011 1 lentelės 4 punkte nustatytų ribinių dydžių.

Suskaičiuotos aplinkos oro teršalų koncentracijos tiek be fonu, tiek su fonu, nei ūkinės veiklos teritorijoje, nei artimiausios gyvenamosios aplinkos ore neviršija ribinių verčių, nustatytų žmonių sveikatos apsaugai.

Iš ūkinės veiklos išsiskiriančio ir į aplinką per stacionarų taršos šaltinį patenkančio kvapo koncentracija nei ūkinės veiklos teritorijoje, nei artimiausių gyvenamųjų namų aplinkoje paukščių laikymo metu neviršija Lietuvos higienos normos HN 121:2010 "Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore" 9 punkte nurodytos ribinės kvapo koncentracijos (8 OUE/m³) ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2019 m. rugpjūčio 1 d. įsakymo Nr. V-959 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. spalio 4 d. įsakymo Nr. V-885 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“ ir Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (TAR, 2023-09-22, Nr. 18601) 2.2. punktu, nuo 2026 m. sausio 1 d. nustatomos didžiausios leidžiamos kvapo koncentracijos gyvenamojoje aplinkoje ribinės vertės - 5 OUE/m³.

8. SANITARINĖS APSAUGOS ZONOS RIBŲ NUSTATYMO ARBA TIKSLINIMO PAGRINDIMAS

Remiantis Lietuvos Respublikos Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166, 4 priedu, sanitarinės apsaugos zonos ribos nustatomos pagal pastatuose, kuriuose laikomi ūkiniai gyvūnai, nustatytų sutartinių gyvulių skaičių (SG). Vištoms nuo 300 SG auginimui taikoma 1000 m SAZ. ŽŪB „Audrupio paukštynas“ vienu metu augina 70 000 vištų dedeklių, kas atitinka 490 SG. Į normatyvinės SAZ ribas (1000 m), kai poveikio visuomenės sveikatai vertinimas nebūtų atliekamas, patenka pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos, komercinės paskirties pastatai, gyvenamieji namai ir jų gyvenamoji aplinka, visuomeninės paskirties pastatai ir jų aplinka susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos. Normatyvinės sanitarinės apsaugos zonos schema.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros 2002 m. gegužės 16 d. įstatymu Nr. IX-886, 24 straipsnio 3 punktu - ūkinei veiklai ir (ar) objektams, kuriems nustatomos sanitarinės apsaugos zonos, sanitarinės apsaugos zonų dydis nurodytas Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme arba šis dydis nustatomas planuojamos ūkinės

veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ir planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo dokumentuose, atlikus poveikio visuomenės sveikatai vertinimą. Atlikus planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimą ar planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą, įvertinus konkrečios ūkinės veiklos galimą poveikį visuomenės sveikatai, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nurodytas ar poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metu nustatytas sanitarinės apsaugos zonų dydis gali būti sumažintas arba padidintas planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ir planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo dokumentuose.

ŽŪB „Audrupio paukštynas“, Audrupio paukštyno apskaičiuotos rekomenduojamos SAZ ribos, įvertinus ūkinę veiklą, nustatytos pagal ūkinės veiklos dienos, vakaro ir nakties triukšmo lygį ir aplinkos oro teršalų ir kvapo sklaidos rezultatus. Bendras rekomenduojamos SAZ plotas yra 6,7838 ha. Rekomenduojamos sanitarinės apsaugos zonos ribos apima žemės sklypą unik. Nr. 4400-0203-2040 (plotas- 6,5438 ha), kuriame vykdoma ŽŪB „Audrupio paukštynas“ ūkinė veikla bei valstybinės žemės 0,2400 ha plotą, kuriame žemės sklypas nesuformuotas. Valstybinės žemės 0,2400 ha plote yra ŽŪB „Audrupio paukštynas“ nuosavybės teise priklausantis statinys (mešlidė). Į rekomenduojamos SAZ ribas gyvenamieji namai ir gyvenamoji aplinka, visuomeninės paskirties pastatai ir jų aplinka nepatenka.

9. POVEIKIO VISUOMENĖS SVEIKATAI VERTINIMO METODŲ APRAŠYMAS

9.1. Panaudoti kiekybiniai ir kokybiniai poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodai ir jų pasirinkimo pagrindimas

PVSV atliktas vadovaujantis Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodiniais nurodymais, patvirtintais Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. V-491.

Panaudoti kiekybiniai ir kokybiniai vertinimo metodai:

- Informacijos surinkimas ir apdorojimas;
- Demografijos, sergamumo duomenų rinkimas, statistinis apdorojimas ir analizė;
- Triukšmo taršos modeliavimas;
- Aplinkos oro taršos skaičiavimas ir modeliavimas;
- Kvapų skaičiavimas ir modeliavimas;
- Sveikatai darančių veiksnių kokybinis įvertinimas.

Vertinant vietovės demografinius bei sveikatos rodiklius buvo remtasi Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos sveikatos informacijos centro rodiklių duomenų bazių duomenimis.

Atliekant triukšmo sklaidos skaičiavimus buvo naudota kompiuterinė programa CadnaA. Programos galimybės leidžia modeliuoti pačius įvairiausias scenarijus, pasirenkant vieno ar kelių tipų triukšmo šaltinius (mobilūs - keliai, geležinkeliai, oro transportas, taškiniai - pramonės įmonės ir kt.), įvertinant teritorijos reljefą, sudėtingas kelių bei tiltų konstrukcijas ir pan. Programa taip pat įvertina ir prieštriukšmines priemones, jų konstrukcijas bei parametrus (aukštį, atspindžio nuostolį decibelais arba absorbcijos koeficientą ir t.t.). Vienas iš programos privalumų yra tas, kad triukšmo sklaida skaičiuojama remiantis Europos Sąjungos patvirtintomis metodikomis (kelių transportui –

NMPB-Routes-96, pramonei – ISO 9613, geležinkeliams – SRM II, bei oro transportui – ECAC. Doc. 29).

Triukšmo lygio skaičiavimai gali būti atliekami pagal dienos, vakaro, nakties transporto eismo intensyvumą, taškinių triukšmo šaltinių skleidžiamą triukšmą, taip pat galima atlikti skirtingų scenarijų (eismo intensyvumas, greitis, sunkiųjų ir lengvųjų transporto priemonių procentinė dalis skaičiuojamame sraute) skaičiavimą ir palyginti rezultatus.

Į aplinkos orą numatomų išmesti teršalų kiekis suskaičiuotas vadovaujantis Europos aplinkos agentūros į atmosferą išmetamų teršalų apskaitos metodika (anglų kalba – EMEP/EEA Air pollutant emission inventory guidebook) (<http://www.eea.europa.eu/publications/emep-eea-guidebook-2023>), kuri įrašyta į Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. gruodžio 13 d. įsakymu Nr. 395 (Žin., 1999, Nr. 108-3159 ir vėlesni pakeitimai) "Dėl į atmosferą išmetamo teršalų kiekio apskaičiavimo metodikų sąrašo patvirtinimo ir apmokestinamų teršalų kiekio nustatymo asmenims, kurie netvarko privalomosios teršalų išmetimo į aplinką apskaitos" patvirtintų metodikų sąrašo 35 punktą.

Aplinkos oro teršalų ir kvapo sklaidos skaičiavimai atlikti naudojant AERMOD View matematinį modelį (Lakes Environmental Software, Kanada). AERMOD View programa – tai naujos kartos oro taršos modeliavimo programa, sukurta remiantis JAV Aplinkos apsaugos agentūros reikalavimais. Programos galimybės leidžia įvertinti skirtingų aplinkos oro taršos šaltinių (taškinių, ploto, linijinių) išskiriamų teršalų koncentracijas. Skaičiavimo metu galima įvertinti nagrinėjamos teritorijos geografinę platumą, paviršiaus šiurkštumą bei pagrindinius meteorologinius parametrus: vyraujančią vėjo kryptį bei greitį, oro temperatūrą bei debesuotumą. AERMOD View modelis taip pat leidžia įvertinti nagrinėjamos vietovės reljefą ir statinių aukštumą. Tam tikslui naudojama AERMAP paprogramė. Lietuvos mastu dažniausiai naudojami globalūs SRTM3 (Shuttle Radar Topography Mission) reljefo skaitmeniniai duomenys. Šių duomenų rezoliucija siekia 90 m. AERMOD View modelis yra įtrauktas į LR Aplinkos ministerijos rekomenduojamų modelių, skirtų vertinti poveikį aplinkai, sąrašą. Gauti rezultatai lyginami tiek su Europos Sąjungos, tiek su Lietuvos Respublikos teisės akty bei norminių dokumentų reikalavimais.

9.2. Galimi vertinimo netikslumai ar kitos vertinimo prielaidos

Rokiškio rajono savivaldybės gyventojų demografiniai, mirtingumo bei sergamumo duomenys gali netiksliai atspindėti nagrinėjamos teritorijos gyventojų duomenis. Vietinių gyventojų sergamumo bei mirtingumo rodikliai išsamiai nenagrinėti, nes prognozuojama, kad ūkinė veikla nedarys reikšmingo poveikio gyventojų sveikatai, taip pat gyventojų sergamumo ar mirtingumo rodiklių pokyčiams.

Triukšmo sklaida modeliuojama CadnaA programa, kurioje įdiegtos triukšmo skaičiavimo metodikos, patvirtintos Europos Parlamento ir Komisijos direktyva 2002/49/EB, o rezultatų atitikimas realiai situacijai priklauso nuo skaičiavimo standarto ir įvesties duomenų tikslumo.

Aplinkos oro teršalų skaičiavimams atlikti buvo naudota tam skirta metodika. Matematiniai skaičiavimų bei tyrimų metodai yra pakankamai tikslūs ir objektyvūs.

10. POVEIKIO VISUOMENĖS SVEIKATAI VERTINIMO IŠVADOS

- 1) Prognozuojama, kad ūkinės veiklos sukeliamas triukšmo lygis artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje bei ties rekomenduojamos sanitarinės apsaugos zonos ribomis dienos, vakaro ir nakties metu neviršys leidžiamų triukšmo ribinių dydžių, reglamentuojamų ūkinės veiklos objektams pagal HN 33:2011 1 lentelės 4 punktą;
- 2) Viešojo naudojimo gatvėmis pravažiuojančio ir su nagrinėjamos ūkinėmis veiklomis susijusio autotransporto sukeliamas triukšmo lygis artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje dienos metu neviršija triukšmo ribinių dydžių, reglamentuojamų pagal HN 33:2011 1 lentelės 3 punktą;
- 3) Suskaičiuotos aplinkos oro teršalų pažemio koncentracijos tiek be fono, tiek ir įvertinus foną nei ūkinės veiklos teritorijoje, nei artimiausios gyvenamosios aplinkos ore, nei ties rekomenduojamos SAZ ribomis neviršija žmonių sveikatos apsaugai nustatytų ribinių verčių;
- 4) Kvapo koncentracijos sklaidos skaičiavimai parodė, kad iš ūkinės veiklos išsiskiriančio ir į aplinką per stacionarų taršos šaltinį patenkančio kvapo koncentracija nei ūkinės veiklos teritorijoje, nei artimiausių gyvenamųjų namų aplinkoje neviršija Lietuvos higienos normos HN 121:2010 "Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore" 9 punkte nurodytos ribinės kvapo koncentracijos (8 OUE/m³) ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2019 m. rugpjūčio 1 d. įsakymo Nr. V-959 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. spalio 4 d. įsakymo Nr. V-885 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“ ir Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (TAR, 2023-09-22, Nr. 18601) 2.2. punktu, nuo 2026 m. sausio 1 d. nustatomos didžiausios leidžiamos kvapo koncentracijos gyvenamojoje aplinkoje ribinės vertės - 5 OUE/m³.

11. SIŪLOMOS SANITARINĖS APSAUGOS ZONOS RIBOS

ŽŪB „Audrupio paukštynas“, Audrupio paukštyno apskaičiuotos rekomenduojamos SAZ ribos, įvertinus ūkinę veiklą, nustatytos pagal ūkinės veiklos dienos, vakaro ir nakties triukšmo lygį ir aplinkos oro teršalų ir kvapo sklaidos rezultatus. Bendras rekomenduojamos SAZ plotas yra 6,7838 ha. Rekomenduojamos sanitarinės apsaugos zonos ribos apima žemės sklypą unik. Nr. 4400-0203-2040 (plotas- 6,5438 ha), kuriame vykdoma ŽŪB „Audrupio paukštynas“ ūkinė veikla bei valstybinės žemės 0,2400 ha plotą, kuriame žemės sklypas nesuformuotas. Valstybinės žemės 0,2400 ha plote yra ŽŪB „Audrupio paukštynas“ nuosavybės teise priklausantis statinys (mešlidė). Į rekomenduojamos SAZ ribas gyvenamieji namai ir gyvenamoji aplinka, visuomeninės paskirties pastatai ir jų aplinka nepatenka.

Apsaugant gyvenamąją aplinką ir žmonių sveikatą nuo taršos ir užtikrinant, kad gyvenamieji namai, sporto įrenginiai, vaikų įstaigos, mokyklos, medicinos įstaigos, sanatorijos bei kitos panašios įstaigos nebūtų statomos nustatytoje SAZ, kaip to reikalauja Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 53 straipsnio „Specialiosios žemės naudojimo sąlygos sanitarinės apsaugos zonose“ 1 punktas ir Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 24 straipsnio „Sanitarinės apsaugos zonos“ 4 punktas, į ūkinės veiklos SAZ patenkančiame žemės sklype, kurio unik. Nr. 4400-0203-2040, ir valstybinės žemės plote specialiosios žemės naudojimo sąlygos bus įrašytos Nekilnojamojo turto kadastre ir Nekilnojamojo turto registre.

12. REKOMENDACIJOS DĖL POVEIKIO VISUOMENĖS SVEIKATAI VERTINIMO STEBĖSENOS, EMISIJŲ KONTROLĖS IR PAN.

Lietuvos Respublikos Triukšmo valdymo įstatymas nereglamentuoja triukšmo šaltinių valdytojo pareigos vykdyti triukšmo monitoringą. Įstatymas nustato, kad triukšmo šaltinių valdytojas privalo laikytis nustatytų triukšmo ribinių dydžių ir užtikrinti, kad naudojamų įrenginių triukšmo lygis neviršytų vietovei, kurioje naudojami triukšmo šaltiniai, nustatytų triukšmo ribinių dydžių.

Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo stebėseną netikslinga, nes neigiamas poveikis visuomenės sveikatai nenustatytas.

NAUDOTOS LITERATŪROS SĄRAŠAS. SĄVOKŲ IR SANTRUMPŲ SĄVADAS

1. Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymas (Žin., 2002, Nr. 56-2225 ir vėlesni pakeitimai).
2. Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo 1996 m. rugpjūčio 15 d. įstatymas Nr. I-1495 (Žin. 1996, Nr. 82-1965, Nauja redakcija nuo 2017-11-01: Nr. XIII-529, 2017-06-27, paskelbta TAR 2017-07-05, i. k. 2017-11562).
3. Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (Žin., 2019-06-19, Nr. 9862).
4. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. gegužės 13 d. įsakymas Nr. V-474 „Dėl Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nenumatytų poveikio visuomenės sveikatai vertinimo atlikimo atvejų nustatymo ir tvarkos aprašo patvirtinimo ir įgaliojimų suteikimo“ (Žin., 2011, Nr. 61-2923 ir vėlesni pakeitimai).
5. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. liepos 1 d. įsakymas Nr. V-491 „Dėl Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodinių nurodymų patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 106-3947 ir vėlesni pakeitimai).
6. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. spalio 4 d. įsakymas Nr. V-885 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 121:2010 "Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore" ir Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklių patvirtinimo“ (Žin. 2010, Nr. 120-6148 ir vėlesni pakeitimai).
7. Lietuvos Respublikos Triukšmo valdymo įstatymas (Žin., 2004, Nr. 164-5971 ir vėlesni pakeitimai).
8. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymas Nr. V-604 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2011 "Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje" patvirtinimo“ (Žin., 2011, Nr. 75-3638 ir vėlesni pakeitimai).
9. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. liepos 21 d. įsakymas Nr. V-596 „Dėl Triukšmo poveikio visuomenės sveikatai tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. 93-3484 ir vėlesni pakeitimai).
10. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. D1-546 „Dėl Ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatų patvirtinimo“ (Žin. 2009, Nr. 113-4831 ir vėlesni pakeitimai) patvirtintais „Ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatais“.
12. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir sveikatos apsaugos ministro 2010 m. liepos 7 d. įsakymas Nr. D1-585/V-611 "Aplinkos oro užterštumo sieros dioksidu, azoto dioksidu, azoto oksidais, benzenu, anglies monoksidu, švinu, kietosiomis dalelėmis ir ozonu normos".
13. Aplinkos apsaugos agentūros direktoriaus 2008 m. liepos 10 d. įsakymas Nr. AV-112 „Dėl foninio aplinkos oro užterštumo duomenų naudojimo ūkinės veiklos poveikiui aplinkos orui įvertinti rekomendacijų patvirtinimo" (Žin., 2008, Nr. 82-3286 ir vėlesni pakeitimai).
14. Lietuvos sveikatos informacijos centro duomenų bazė, prieiga per internetą: www.hi.lt.
15. Oficialiosios statistikos portalas, prieiga per internetą: osp.stat.gov.lt
16. Žemėlapių paieškos sistema, prieiga per internetą: www.maps.lt .
17. Lietuvos erdvinės informacijos portalas, prieiga per internetą: www.geoportal.lt.
18. Regionų geoinformacinės aplinkos paslauga, REGIA, prieiga per internetą: www.regia.lt.

SĄVOKŲ IR SANTRUMPŲ SĄVADAS

AM – Aplinkos ministerija
BDS - Biocheminis deguonies suvartojimas
DLK – Didžiausia leistina koncentracija
ES – Europos sąjunga
HN – Higienos norma
LL – Leidžiamo triukšmo lygio ribinis dydis
LR – Lietuvos Respublika
LRV – Lietuvos Respublikos vyriausybė
PAV – poveikio aplinkai vertinimas
PŪV – planuojama ūkinė veikla
PVSV - Poveikio visuomenės sveikatai vertinimas
RV – Ribinė vertė
SAM – Sveikatos apsaugos ministerija
SAZ – Sanitarinė apsaugos zona
SM – Skendinčiosios medžiagos
VAZ – Vandenvietės apsaugos zona